

FORUM THEOLOGICUM SARDICENSE

prius

БОГОСЛОВСКА МИСЪЛ

1/2013

annus XVIII

*Издание на Богословския факултет
при Софийския университет „Св. Климент Охридски“*

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главни редактори:

доц. д-р Светослав Риболов, доц. д-р Павел Павлов

Членове:

*о. проф. д-р Порфириос (Джеорджи), проф. д-р Георгиос Панагопулос, проф.
д-р Мария Йовчева, доц. д-р Йон Мариан Кройтору, гл. ас. д-р Иво Янев,
Венцислав Каравълчев*

COLLEGIUM EDITORUM

Svet. Riboloff & Pavel Pavloff

*Fr. Porphyrius Georgi (Univeristy of Balamand), Georgius Panagopoulos
(Ecclesiastical University of Ioannina), Maria Yovtcheva (University of Sofia „St
Clement of Ochrid“), Ion Marian Croitoru (Univeristy of Valachia, Targoviste),
Ivo Yanev (University of Sofia „St Clement of Ochrid“), Ventsislav Karavaltchev
(University of Sofia „St Clement of Ochrid“)*

© Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

© Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

ISSN 1310-7909

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Предговор</i>	5
<i>Иван Христов</i> , Византийски проложни стихове за м. септември	7
<i>Мария Спасова</i> , „Слово за покойниците“ от Григорий Цамблак	63
<i>Ἀρχιμ. Αἰμιλιανὸς Καζαντζίδης</i> , Ἡ σημασία τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου γιὰ τὴν σύγχρονη Ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ	91
<i>Архимандрит Павел Стефанов († 2012)</i> , Тертулиан и монтанизмът	107
<i>Росен Миланов</i> , Християнската любов към Бога според „Слово за божествената и свята любов“ на бл. Теодорит Кирски	117
<i>Росен Русев</i> , Движение и енергия в дебата за вечността на света между Йоан Филопон и Прокъл	127
<i>Александър Георгиев</i> , Развитие на литургията в градската среда на Константинопол през предиконоборческия период	145
<i>Iulian Mihai L. Constantinescu</i> , Le Mariage – Sacrement de l'Église et institution de Droit civil roumain	157
<i>Helena Panczová</i> , St. Gregory of Nyssa: The Life of St. Macrina	197
<i>Petăr P. Simeonov</i> , Ἡ Βουλγαρία ἐκ νέου ἀνάμεσα στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὴ Ρώμη στὰ τέλη τοῦ 12ου – ἀρχές τοῦ 13ου αἰώνα	211
<i>Магдалена Крайчева</i> , „Жена в свещенство“ в ортодоксалните Юдаизъм и Християнство	231

CONTENTS

<i>Foreword</i>	5
Ivan Christov, <i>Byzantine Prologue Verses for September</i>	7
Maria Spasova, <i>Oration on the Deceased by the Humble Monk and Presbyter Gregory Tsamblak</i>	63
Archimandrite Aemilianos Kazantzidis, <i>Importance of the Work of St Nikodemos Hagiorites for the Ecclesiastical Life Today</i>	91
Archimandrite Pavel Stefanov, <i>Tertullian and the Montanism</i>	107
Rossen Milanov, <i>Christian Love to God According to “Sermon on the Divine and Holy Love” by Theodore of Cyrus</i>	117
Rossen Roussev, <i>Movement and Energy in the Debate between John Philiponus and Proclus on the Eternity of the World</i>	127
Alexander Georgiev, <i>Development of the Liturgy in the Urban Environment of Constantinople in Preiconoclastic Period</i>	145
Iulian Mihai L. Constantinescu, <i>Le Mariage – Sacrement de l’Église et institution de Droit civil roumain</i>	157
Helena Panczová, <i>St. Gregory of Nyssa: The Life of St. Macrina</i>	187
Petăr P. Simeonov, <i>La Bulgarie à nouveau entre Constantinople et Rome, fin 12e – début 13e siècle</i>	211
Magdalena Kraycheva, <i>“Woman in Priesthood” in Orthodox Judaism and Orthodox Christianity</i>	231

ПРЕДГОВОР

В този брой на нашето списание са публикувани изследвания, косвено или пряко свързани с наследството на светите отци във византийската християнска традиция. Както читателят ще открие, темите, свързани с патристиката, не са ограничени само до епохата на Късната античност или Средновековието, а прехождат през Османската епоха и достигат до ден днешен. Засегнати са от чисто църковноисторически до методологически въпроси, които разискват мястото на отците не просто в историята, а значението на тяхното наследство в духовния живот на християните в наше време. Отдавна в българското православно богословие не се говори за „епоха на светите отци“, тъй като според църковното съборно съзнание няма и не може да има ограничена във времето епоха, в която Духът Свети да пребивава в Църквата, а в последващата епоха да я напусне. Именно поради това във всяка епоха могат да се явят просветлени от Духа християни, които да актуализират духовния си опит и да го преподадат на събратята си в Църквата. В крайна сметка думите на Самия Господ Исус Христос свидетелстват за нас, че Църквата е несъкрушима от тоя свят. Обръщайки се към св. ап. Петър Той казва: „Тогавя Исус отговори и му рече: блажен си ти, Симоне, син Йонин, защото не плът и кръв ти откри това, а Моят Отец, Който е на небесата; и аз ти казвам: ти си Петър, и на тоя камък ще съградя църквата Си, и портите адави няма да ѝ надделаят; и ще ти дам ключовете на царството небесно, и каквото свържеш на земята, ще бъде свързано на небесата; и каквото развържеш на земята, ще бъде развързано на небесата“ (Мат. 16:18–19).

В страната ни през последните две десетилетия се разгърнаха важни изследователски програми върху патристичното духовно наследство. Този научен интерес след премахването на атеистичния режим е несъмнено тясно свързан с преживяването на вярата. Той говори и за възраждащата се непрестанно Църква, от която блика благодатта на Духа, изразяваща се в случая с немалко писмено творчество. Бяха извършени и редица преводи на съвременен български език на светоотечески съчинения, което зададе и определени вкусове

и тенденции към тази класическа за християнския свят литература. В настоящия брой са представени някои от по-важните изследователи в страната ни, работещи в областта на патристиката, византийското изкуство и каноническото право във Византийската традиция, както и автори от Гърция и Румъния.

C.P.

Адрес на редакцията:
Богословски факултет
на СУ „Св. Климент Охридски“
София 1000, пл. „Св. Неделя“ № 19
e-mail: bogoslovskamissal@gmail.com

БОГОСЛОВСКА МИСЪЛ
(Forum Theologicum Sardicense)

1/2013

Художник на корицата
и предпечатна подготовка:

Зл. Карчева

Формат: 70/100/16

Печатни коли 15,5

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“
www.press-su.com